

ezen edények nem a humuszosítás során sérültek, és körülöttük igen sűrűn találhatók középkori objektumok, feltételezhetjük, hogy a középkori falu járásintjének kialakítása során pusztították el őket. Ezt a vélekedést erősíti meg az a másik, a korábbi feltárások során nem ennyire feltűnően jelentkező jelenség, hogy nagyobb méretű középkori objektumokban több alkalommal találtunk egyértelműen neolitikus edénytöredékeket, egy esetben egy igen jellegzetes, ún. kaptafa alakú kőbaltát is. A most lehumuszosított területen, csakúgy mint korábban, rengeteg edénytöredéket és állatcsontot találtunk elszórva, régészeti objektumhoz nem köthetően. A középkori falu egykori járásintjét ugyan nem sikerült minden kétséget kizáróan azonosítani, de az a tény, hogy a szórványként jelentkező leletanyag még ezen a túlnyomórészt középkori objektumokkal fedett területen is nagy többségében neolitikus, arra utalhat, hogy a középkori település létesítése tervszerűen, egy egységes tereprendezéssel kezdődhetett, melynek során számos neolitikus régészeti objektumot megsemmisítettek. Az a néhány neolitikus gödör, amelyet ezen a területen feltártunk, arányaiban óriási eltérést mutat azokhoz a területekhez képest, amelyeket korábban kutattunk. Mivel minden irányban sokkal sűrűbben jelentkeztek a lengyeli kultúra objektumai, ezen a területen ez a feltűnő hiátus nem magyarázható azzal, hogy elértük volna a neolitikus település határzónáját, meggyőzőbb érvnek tűnik a középkori pusztítás lehetősége.

A leleteket a Kulturális Örökségvédelmi Szakszolgálat pécsi regionális irodájában történő elsődleges feldolgozás után a Baranya Megyei Múzeumok Igazgatósága fogadja be.

Munkatársak: Binder Richárd, Birkás Péter, Bósz Attila, Gecse Tamás, Présel Tamás, Vadas Lívia, Vígh Attila régésztechnikusok. A geodéziai felmérést a Meridián Kft. végezte.

KÁRPÁTI ZOLTÁN – LIGNER JÁCINT

460. Siklós, Baross G. utca, kórház (KÖH 72537)

(Baranya megye) Kö

2009. decemberben próbafeltárást végeztünk a kórház tervezett új épületszárnya alatti területen. Itt a korábbi kutatások alapján egy középső bronzkori temető részleteit vártuk. Két kutatóárkot terveztünk a még bolygatatlannak tűnő területen: egyet a mosoda gödre mellett, a másikat erre nagyjából merőlegesen, a várfallal párhuzamosan.

Az első kutatóárkokban a felső 1,5 m még mindenhol a modern kori hulladékkal volt szennyezett. Az árkot a várfal felől, a kijelölt építési terület Ny-i szélénél indítottuk 3 m szélességben, K-i irányba. Szakaszos gépi mélyítése során a modern kori feltöltés alatti rétegből számos 18–19. századi edénytöredék került elő, majd 2,5 m mélységben néhány falszerűen elhelyezkedő, de kötésben nem lévő követ, omladékot találtunk. Az árok

középső részében egy keresztbe futó beton alapozásra találtunk, kb. 1–1,3 m relatív mélységben. Az ettől közvetlenül K-re eső bontási szakaszban az altalaj szintjét mintegy 4 m mélységben elértük. Ettől K-re az altalaj szintje hirtelen majdnem függőlegesen megemelkedett kb. 2 m-rel. A betöltésben modern kori réteg alatt itt is végig csak 18. századi betöltés, cserepek, üvegek voltak.

Mivel az így kapott árok részelt a várfallal nagyjából párhuzamosan futott és elég nagy kiterjedésűnek tűnt, feltételeztük, hogy a középkori várak részletét találtuk meg. Ezt követően az építési területen néhány méterrel túlnyúlva az árok Ny-i felét kerestük meg. Az árok két oldalfalának alsó törését megtaláltuk, ami alapján feltételezhető, hogy alja teknőszerű lehetett és nagyjából 5 m mély, alját azonban technikai és munkavédelmi okok miatt nem tudtuk feltárni. Az így kapott árokmetszet egy mintegy 20 m széles, 4–5 m mély várárokra enged következtetni, amely a 18. században töltődött fel.

GÁTI CSILLA

461. Simaság határa

(Vas megye) B, V, LT, Ró, Kk, Kú

2009. márciusban helyszíni szemlét tartottam Simaság határában, a szélerőművek telepítésére kijelölt területeken.

Falu-előtti-dűlő (KÖH 67265): A községtől ÉNy-ra, a hajdani Simaháza felé haladó földúttól É-ra – enyhén lejtő domboldalon – nagyobb területen római kori épületmaradványok észlelhetők, kerámiatöredékek mellett nagy számban került elő tegula-, imbrex-, és mészkőtöredék. Az épület(villa)-maradványok mintegy 200×200 m nagyságú területen jelentkeztek, de régészeti leletanyag ennél jóval nagyobb területen került elő. A lelőhely É felé hosszan elnyúlik a Simaháza melletti kis patak mentén, kisebb része Újkér területét is érinti. Ezen az É-i fertályon római leletek mellett őskori és középkori kerámiaanyag is jelentkezett. A Simaháza felé haladó dűlőút D-i oldalán szórványosan szintén került elő római és középkori cserépanyag és néhány apró téglatöredék. Délnyugat felé, az említett patak irányába haladva jellegtelen őskori cseréptöredékek jelentkeztek, melyek intenzitása a vízfolyás felé haladva egyre nőtt.

Kertalja I. (KÖH 67271): A Simaházát Ny-ról szegélyező kis patak Ny-i oldalán, viszonylag mély fekvésű (ritka repcével borított) területen szórványosan késő középkori és római kori cserépanyag jelentkezett. A felszíni leletek mintegy 150×100 m nagyságú területen szóródtak.

Kertalja II. (KÖH 67275): Az iménti lelőhelytől D-re, a Simaházát Ny-ról szegélyező patak Ny-i oldalán, nagy területen őskori, római kori és középkori leletanyagot gyűjtöttem. Az őskori anyag vagy annak egy része a kora vaskorra keltezhető. Kerámiatöredékek mellett két gömbölydedre csiszolódott kötőredék is előkerült, mely a Hallstatt-telephez tartozhat. A közepes intenzitással

jelentkező felszíni leletanyag a patakmeder menti szántóföldön kb. 400 m hosszúságban szóródik.

Kertalja III. (KÖH 67277): Az iménti lelőhelytől D-re, az említett kis patak melletti enyhe dombblejtőn ugyancsak őskori, római kori és középkori kerámiatöredékek kerültek elő. A felszíni leletanyag K–Ny-i irányban elnyújtott foltban jelentkezett. A lelőhely patakhoz közelebb eső részén a legintenzívebb a leletek előfordulása.

Páskum (KÖH 67257): A Pós-pataktól É-ra, a lócsi út Ny-i oldalán a patak felé enyhén lejtő felszínen nagy számban kerültek elő kora vaskori és kisebb számban római kori leletek, valamint néhány középkori edénytöredék. A Hallstatt-kerámiaanyag legnagyobb részét apró kavicsal és homokkal erősen soványított anyagból készült, helyenként fényezett felületű edénydarabok (oldaltöredékek) teszik ki. A felszíni telepnyom mintegy 700 m hosszan és több száz méter szélességben húzódik a Pós-patak É-i oldalán.

Pós-patak déli oldala I. (KÖH 67245): A községtől DNy-ra, a Pós-patak D-i oldalán, a patak felé enyhén lejtő felszínen közepes intenzitással középkori és újkori cserépanyag jelentkezett. A kerámiatöredékek között egy fedőtöredék is akadt. A lelőhelyen villamos légvezeték halad keresztül. A leletanyag különösen az egyik villanyoszlop körül sűrűsödött.

Pós-patak déli oldala II. (KÖH 67249): Az iménti lelőhelytől DK-re mintegy 200 m-re nagyméretű halomsír maradványát azonosítottam. A szabályos kerek halom átmérője mintegy 50 m, a környező felszínből kb. 1–1,5 méternyire emelkedik ki. A halom fekete színű talaja látványosan eltér a környező területeken megfigyelhető sárgásbarna humusztól. A tumulus repcével borított felszínén csak egy apró kalcinált csontdarabkát találtam.

Rét-osztály (KÖH 67263): A községtől Ny-ra, a Metőc-patak DNy-i oldalán, a patak árteréből enyhén kiemelkedő sík platón szórványosan római kori kerámiaanyag jelentkezett. A leletanyag szóródása nagyjából megfelel az említett plató kiterjedésének. A patak közelében római villaépület maradványai mutatkoztak: mintegy 100×60 m nagyságú területen tegula-, és imbrexdarabok, valamint kerámiatöredékek hevernek a felszínen.

Sági-mező (KÖH 67279): A községtől É-ra elterülő szántóföldön, a településhatár közelében kisebb foltban szórványosan késő középkori és újkori edénytöredékeket gyűjtöttem. A leletanyag alapján nehéz eldönteni, hogy helyben települést jeleznek-e, vagy pedig csak másodlagosan idekerült leletekről van szó.

Simaháza I. (KÖH 67267): Az egykori Simaháza egy É–D-i irányban elnyúló, enyhén kiemelkedő dombháton foglal helyet, melyet két kis, É–D-i irányú patak szigetszerűen fog közre. A 20. században elnéptelenedett település helyén ma ligetes-bokros részt találunk. Ettől D-re a két patakmeder közötti térségben, közvetlenül medrek szélétől kezdve a gyér vetéssel fedett szántásban nagy mennyiségű őskori (bronzkori, kora vaskori, kelta), valamint római kori,

középkori, kora újkori és újkori leletanyag került elő. Hasonló leletanyagot találtam a ligetes rész és a K-i patakmeder közötti keskeny parcellán. A leletanyag szóródása alapján a lelőhely a domb teljes területére, így a most fákkal, bokrokkal fedett részre is kiterjed. Edénytöredékek és kőeszközök mellett számos vassalakdarabot is gyűjtöttem, feltételezhetően vaskohók maradványait rejti a föld. A lelőhelyen belül az egyes régészeti korszakok leletanyaga nem egyforma intenzitással jelentkezett. Őskori leletek lényegében az egész területen kerültek elő, de főleg a DNy-i részen. A római leletanyag zöme a lelőhely É-i részén került elő, ugyanitt szép számmal jelentkezett kora vaskori és kelta leletanyag is. A középkori emlékegy elsődlegesen a lelőhely DK-i részén mutatkozott, ugyanitt téglatöredékek is hevertek a szántásban. A késő középkori telepjelenségek az okleveles forrásokból ismert Simaháza faluhoz köthetők.

Simaháza II. (KÖH 67269): Simaháza helyétől közvetlenül É-ra, egy É–D-i irányban hosszan elnyúló keskeny, de markáns dombvonulat felszínén közepes intenzitással őskori, római kori és késő középkori leletanyag jelentkezett. A telepnyom É felé átnyúlik Újkér területére is. A domb magasabb része felé haladva a felszín sűrűn elborították a kavicszemek, ezért a lelőhely É-i irányú kiterjedése bizonytalan.

TAKÁCS KÁROLY

462. Sióagárd, Haraszt-on-kívüli-dűlő

(Tolna megye) Ó, Ró

A Sió-Sárvíz völgyében végzett terepbejárásunk során a sióagárdi határ K-i szélén egy mélyebb, időszakosan vízjárásos területet ölelő dombvonulaton két lelőhelyet találtunk.

1. lh. (KÖH 74743): A mederrész É-i partján mintegy 50×50 m-es területről gyűjtött kevés jellegtelen kerámia egy kisebb őskori telepre utal.

2. lh. (KÖH 74747): Az előző lelőhely szomszédságában, a vízjárásos rész szélén ÉNy-ra, Ny-ra lévő magasabb, földút által osztott dombon, változó intenzitás mellett egy megközelítőleg 500×100 m-es területen jelentősebb számú római kori kerámiát sikerült gyűjteni a szántásban. A lelőhely K-i felében megfigyelt nagyobb mennyiségű téglá- és tegulatöredék, ill. mészkődarab valószínűsíti, hogy ezen a részen a római időszakban valamilyen épület (villa?) is állhatott.

CZÖVEK ATTILA

463. Siófok, Körforgalom, S-65. lelőhely

(KÖH 45321)

(Somogy megye) B, V, A

Az M7 autópálya és a 65. sz. főközlekedési út É-i, körforgalmi csomópontjának földmunkáinál végeztünk szakfelügyeletet. 2009. május 19-én kezdték meg a K-i körforgalomrész földmunkáit, itt objektumot nem ta-